

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Vreemdelingenzaken**
Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
737774

Uw kenmerk
158807u

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 29 februari 2016
Onderwerp Voorstel Verordening voor een Europese grens- en kustwacht

Met deze brief beantwoord ik de vragen van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad (I&A/JBZ) over het voorstel van de Europese Commissie voor een Verordening betreffende de Europese grens- en kustwacht.¹

De leden van de GroenLinks-fractie informeren naar het krachtenveld met betrekking tot het voorstel van de Europese Commissie voor een Europese grens- en kustwacht. In aanwezigheid van de Commissaris voor Migratie, Binnenlandse Zaken en Burgerschap, de uitvoerend directeur van Frontex en de voorzitter van de LIBE-commissie van het Europees Parlement, benadrukten lidstaten tijdens de informele JBZ-Raad van 25 januari jl. voornamelijk de gevoeligheid omtrent het recht om te interveniëren. Lidstaten beaamden het bestaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bewaken van de Europese buitengrenzen, maar stelden dat de primaire verantwoordelijkheid hiervoor blijft liggen bij de lidstaten. Een meerderheid van de lidstaten gaf aan van mening te zijn dat dit voorstel dit beginsel respecteert. Tevens onderschreef een meerderheid van de lidstaten dat het in bepaalde gevallen wenselijk is om druk te kunnen zetten op een lidstaat om een grensbeheeroperatie te accepteren, waarbij de Raad een rol dient te hebben in dit besluitvormingsproces. Lidstaten gaven aan van mening te zijn dat de capaciteit van Frontex moet worden versterkt, maar uitten tevens hun zorgen over de berekening van de percentages en de beschikbaarheid van grenswachters voor nationale inzet.

Het voorzitterschap concludeerde dat er over het algemeen overeenstemming bestaat over de noodzaak tot oprichting van een Europese grens- en kustwacht, waarbij alle aanwezigen de inzet voor spoedige besluitvorming bevestigden. Het voorzitterschap concludeerde dat de discussie de gewenste politieke sturing heeft opgeleverd op de meest betwiste onderdelen van het voorstel.

Voorts stellen de leden van de GroenLinks-fractie vragen met betrekking tot de rechtsbasis van het voorstel. Lidstaten blijven eerstverantwoordelijk voor het grensbeheer, dit is tevens opgenomen in het voorstel. Dit wetgevingsvoorstel is gebaseerd op artikel 77, leden 1 en 2, van het Verdrag betreffende de werking

¹ COM(2015) 671

van de Europese Unie, waarin wordt bepaald dat de Unie beleid ontwikkelt dat tot doel heeft te zorgen voor personencontrole en efficiënte bewaking bij het overschrijden van de buitengrenzen. Door de Juridische Dienst van de Raad is bevestigd dat de soevereiniteit van de lidstaten niet in het geding komt: de betreffende lidstaat moet instemmen met het operationeel plan en de operatie zal plaatsvinden onder commando van deze lidstaat. Kortom, op basis van het voorstel is er geen sprake van dat het agentschap zelfstandig een operatie uitvoert zonder medewerking van de betreffende lidstaat.

**Directoraat-Generaal
Vreemdelingenzaken**
Directie Migratiebeleid

Datum
29 februari 2016

Ons kenmerk
737774

Voor de antwoorden op de vragen van de leden van de SGP-fractie met betrekking tot de rechtsbasis van het voorstel verwijs ik u naar de antwoorden hieromtrent aan de leden van de GroenLinks-fractie.

De leden van de SGP-fractie informeren vervolgens naar de proportionaliteit van het voorstel. De bevoegdheden van de lidstaten worden niet doorkruist met het voorstel: zij blijven eerstverantwoordelijk voor het grensbeheer, maar er bestaat tevens een gedeelde verantwoordelijkheid tot bescherming van de buitengrenzen. Zie ook de antwoorden hieromtrent aan de GroenLinks-fractie.

Voorts informeren de leden van de SGP-fractie naar het gekozen juridische kader voor het grensbeheer. De uitvoering van grensbewaking is op Europees niveau sinds 2006 met een Verordening geregeld, de zogenaamde Schengengrenscore, welke rechtstreekse werking heeft in de lidstaten. Het voorstel voor een Europese grens- en kustwacht staat hier in een nauwe relatie toe en moet zorg dragen voor een effectieve en adequate uitvoering daarvan.

Voorts informeren de leden van de SGP-fractie naar de reikwijdte van het voorstel. Het voorstel heeft primair tot doel om Frontex te versterken en zal de lidstaten ondersteunen in de coördinatie van de samenwerking aan de buitengrenzen. Die samenwerking beperkt zich niet tot lidstaten die hierin tekort schieten. Frontex bekleedt deze rol sinds 2004 en het kabinet ziet graag dat deze praktijk wordt voortgezet.

De aan het woord zijnde leden stellen vervolgens vragen naar de samenhang tussen het voorstel en de Schengengrenscore. In het voorstel zijn maatregelen opgenomen die genomen kunnen worden als een lidstaat niet meewerkt. Indien lidstaten volharden in het niet voldoen aan hun verplichtingen op het gebied van grenscontrole, bestaat er binnen het kader van de Schengengrenscore en het Schengenevaluatiemechanisme de mogelijkheid om uiteindelijk, zoals opgemerkt door voornoemde leden, op voorstel van de Europese Commissie, de controle aan de binnengrenzen weer in te voeren. Voorts moet nog worden opgemerkt dat het niet mogelijk is om lidstaten buiten het Schengengrensgebied te sluiten, maar dat andere lidstaten hun grenscontroles met de desbetreffende lidstaat kunnen instellen. In het geval van een operatie door het agentschap is er geen sprake van het overnemen van het grensbeheer van de betreffende lidstaat: ook dan blijft de betreffende lidstaat primair zelf verantwoordelijk voor zijn grensbeheer.

Voorts informeren de leden van de GroenLinks-fractie naar de afhandeling van klachten door het agentschap. Het klachtenmechanisme zoals opgenomen in het voorstel heeft betrekking op alle activiteiten van het agentschap. Het kabinet ondersteunt het opzetten van een dergelijke mechanisme waarbij individuen bij Frontex hun klachten kunnen aangeven. Het is vervolgens aan Frontex om deze klachten te registreren en zo nodig door te geleiden naar de verantwoordelijke

lidstaten. Voor wat betreft de grenswachters en ander personeel dat lidstaten in Frontex-operaties inzetten, blijven de lidstaten primair verantwoordelijk voor het afhandelen van de klachten. Welke procedures hierbij gevolgd worden door de lidstaten is een nationale aangelegenheid die bepaald wordt door nationale regelgeving. Dit geldt ook voor mogelijke (strafrechtelijke) gevolgen die schendingen door grenswachters kunnen inhouden.

De aan het woord zijnde leden informeren voorts naar het mandaat van het agentschap en de mogelijkheid tot inhoudelijke behandeling van asielverzoeken. Het mandaat van het agentschap ziet op grensmanagement en niet op de behandeling van asielverzoeken, hierover hoeven mijns inziens geen extra garanties te worden opgenomen.

Ten slotte informeren de aan het woord zijnde leden naar de uitbreiding van de bevoegdheden van het agentschap ten aanzien van derde landen. Met het voorstel wordt de bevoegdheid gecreëerd dat het agentschap in derde landen operaties kan uitvoeren. De invulling van deze bevoegdheid zal in de komende periode verder moeten worden uitgewerkt.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

K.H.D.M. Dijkhoff

**Directoraat-Generaal
Vreemdelingenzaken**
Directie Migratiebeleid

Datum
29 februari 2016

Ons kenmerk
737774